

СЕКЦІЯ 2
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК БІЗНЕСУ В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

УДК 338.23: 330.341

Жукова Л.М., д.е.н., доцент; Корунський В.В., Пікалов О.О., студенти
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Реалії сучасного світу спонукають до пошуку інноваційних рішень та механізмів інноваційного розвитку, які забезпечують інституційний статус держави. Водночас постало питання про активізацію інновацій, які мають відповідати цілеспрямованості переходу України на європейський шлях розвитку. Саме від ключової позиції держави та її керівного впливу залежить комплексне регулювання інноваційної діяльності, її моніторинг і розвиток. У цьому регламентуванні ключове місце займає нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності, на підставі якого реалізується сукупність базових принципів та регуляторів, що сприяє системності процедур організації та розвитку інноваційної сфери. Втім механізми реалізації інноваційного розвитку в Україні, як правило, потерпають через недостатню увагу державної влади саме до інноваційної політики. Законодавчі акти щодо підтримки інновацій у багатьох випадках мають більш низький пріоритет порівняно з деякими іншими нормативними актами держави, що призводить до блокування інноваційних ініціатив. Такий несприятливий розвиток подій створив розрив між наукою, освітою та економікою [1, с. 9].

Комплексний аналіз характеру інноваційних процесів в Україні показує, що головною перешкодою відновлення інноваційної активності та реалізації потенціалу інноваційного розвитку економіки є відсутність системного підходу, в основі якого має бути комплексне поєднання інституційних механізмів, які одночасно формують чітке і прозоре нормативно-правове поле, створюють належні стимули і мотиви для всіх суб'єктів науково-технічної та інноваційної сфер діяльності, закладають елементи інноваційної інфраструктури, визначають поточні та стратегічні перспективи розвитку інноваційної діяльності та використання її результатів з метою інклюзивного зростання України. У цьому контексті необхідно удосконалити законодавче забезпечення та посилити взаємоузгодженість між основними законодавчими актами України, що регулюють діяльність в інноваційній сфері.

Зокрема у країнах Європейського Союзу законодавство у сфері інноваційної діяльності та загалом стосовно інноваційної спрямованості економіки розглядається як засіб реалізації політичних документів щодо стратегій розвитку науки та інновацій. Конкретно для України, поточний період можна схарактеризувати як період інтенсивного нагромадження знань про інноваційну політику, особливо на транснаціональній основі, а також як період теоретичного та нормативно-законодавчого усвідомлення концептуальних положень інноваційної політики [2].

Сьогодні, коли сучасний світ динамічно змінюється, економічна влада держави повинна здійснювати актуалізацію інноваційного середовища та пропонувати адаптивні інструменти для його регулювання. Адже однією з причин відсутності зрушень у інноваційній сфері є відсутність стратегічних документів та планів розвитку, що визначали б в Україні розвиток досліджень, розробок та інновацій. У цьому напрямку, перш за все, необхідно ініціювати розробку пакету законопроектів «Інноваційна Україна», в якому має бути чітко відображено правове визначення інноваційної діяльності та преференції і пільги для інноваційної діяльності (особливо у сфері оподаткування). Крім того, особливості розвитку інноваційної

сфери, як зазначається у національній доповіді НАН України «Інноваційна Україна – 2020», мають бути визначені в окремій Стратегії науково-технічного та інноваційного розвитку і комплексних планах, що приймаються на виконання такої стратегії.

Отже, на порядку денному України стоїть завдання переходу до нової інноваційної політики, яка, з одного боку, має бути пов'язана з державною політикою у сфері освіти та науково-технічної діяльності, а з іншого – з державною економічною політикою, у тому числі у сфері промисловості та інвестиційної діяльності, та в жодному разі не суперечити цим сферам державного регулювання. Такого підходу дотримуються провідні країни світу, а в Європейському Союзі спільне планування заходів у системі освіти, наукових досліджень та інновацій одержало назву «тріадна політика» [3].

Ключові напрями розвитку загальноєвропейської інноваційної політики передбачають впровадження таких заходів:

- розбудова єдиного європейського дослідницького простору (розвиток відновлювальних джерел енергії, забезпечення водними ресурсами, енергетична безпека, питання зміни клімату, охорони здоров'я, старіння населення, виробництва екологічно чистих продуктів тощо);

- поліпшення умов для ведення бізнесу та розвитку інновацій за рахунок створення Єдиного патентного бюро ЄС, спеціалізованого Патентного суду та сприяння захисту інтелектуальної власності;

- створення «Європейських інноваційних партнерств» для прискорення розвитку технологій;

- розвиток політичних інструментів ЄС для підтримки інноваційної сфери завдяки тісному співробітництву з Європейським інвестиційним банком, спрощенню адміністративних процедур для отримання доступу до фінансування (особливо малих та середніх підприємств);

- зміцнення взаємозв'язків щодо реалізації інноваційної політики у системі «освіта – бізнес – наука».

Для України, яка належить до групи країн «Інноватор, що формується», ці заходи є орієнтирами щодо формування власних напрямів державної інноваційної політики. Адже Угодою про асоціацію України з ЄС передбачено співробітництво сторін у напрямі формування сприятливих умов для здійснення досліджень і впровадження нових технологій, сприяння розвитку інноваційної політики, модернізації та реструктуризації окремих галузей промисловості України та ЄС (ст. 376 гл. 9 «Співробітництво у сфері науки та технологій», ст. 379 гл. 10 «Політика у сфері промисловості та підприємництва») [4].

В умовах глобалізації дедалі більшого значення для позиціонування України на світовому ринку високотехнологічних товарів і послуг набуває інституційне сприяння міжнародній співпраці в науковій сфері. Тому надзвичайно актуальним є визначення можливостей участі України в інноваційних програмах, що реалізуються Європейським Союзом. Слід зазначити, що на сьогодні основні інституційні механізми та результати взаємодії України з іншими країнами світу залежать від залучення зарубіжних інвесторів до розвитку вітчизняної інноваційної сфери.

Сьогодні ні в кого не виникає сумнівів стосовно того факту, що ефективність та динамізм сучасних інституційних форм державного регулювання інноваційного розвитку є вирішальним чинником забезпечення конкурентоспроможності як економічної системи, так і країни в цілому. Вхідження української економіки у технологічну траєкторію еволюції людської цивілізації вимагає підвищеної уваги до наукомістких галузей промисловості, що надасть змогу побудувати тип економіки, де сектори технологічної матеріалізації знань відіграватимуть вирішальну роль, а виробництво знань виступатиме джерелом економічного зростання. Стратегічним завданням у цьому контексті слід вважати залучення науковців усіх сфер наукової системи до процесу формування технологічних платформ і технологічних дорожніх карт, що відкриє для України можливість випереджального технологічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Інноваційна Україна 2020 / за ред. В. М. Гейця, А. І. Даниленка, Е. М. Лібанової, А. А. Гриценка та ін. Київ : НАН України, 2015. 336 с.
2. Яненко І. Г. Технології управління в умовах економіки знань. Управління розвитком. 2008. № 20. С. 146–149.
3. Жукова Л. М. Зміни інституційного статусу держави в умовах соціально-економічної нестабільності : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 308 с.
4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Ратифіковано Законом України від 16.09.2014. Верховна рада України. Законодавство України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

UDK 338.2

Alibayev A.A., Bachelor student
L.N.Gumilyov Eurasian National University (Astana, Kazakhstan)

RISK ANALYSIS AND MANAGEMENT IN THE GAS INDUSTRY

The gas industry is one of the key components of the energy infrastructure of many countries. Not only the supply of gas to the population, but also the economic security of the state depends on the stability of its operation. However, this industry is subject to various risks, the accounting and minimization of which requires special attention.

Classification of risks in the gas industry

The gas industry, as a critical component of the energy infrastructure, is subject to a variety of risks. These risks can be classified as follows:

1. Technological risks:

- Accidents and equipment breakdowns
- Gas leaks
- Non-compliance of the technologies used with safety standards
- Problems with gas storage

2. Environmental risks:

- Environmental pollution due to gas leaks
- Impact on the biosphere during extraction and transportation
- Consequences of accidents leading to environmental damage

3. Economic risks:

- Fluctuations in gas prices on world markets
- Risks associated with exchange rates
- Inflation risks
- Dependency on key customers or suppliers

4. Political and geopolitical risks:

- Wars and military conflicts
- Sanctions or trade restrictions
- Nationalization of assets or change of ownership rights
- Political instability in gas supplying or consuming countries

5. Risks associated with regulation:

- Changes in legislation or industry regulation
- Introduction of new environmental or technical standards
- Tax changes
- Restrictions on gas export or import

6. Social and reputational risks:

- Negative public perception of the company's activities